

TIDEVARVET

Nr 18 • 30 April

Nr 18 • 5 årg. 1927

Tidevarvet N:r 18

Veckans ledare behandlar Skytteanslaget.

Tidningspropagandan flödar ständigt och formar människornas uppfattning oberoende av dem själva. Det giver Elin Wägners anledning att fråga Åga vi våra egna själar?

Äntligen är världen är — må vi innerligen hoppas — försöken att lösa arbetslöshetsproblemet på de kvinnliga gifsta stats-tjänstemännens bekostnad.

I artikeln Kristi kärlek vägrar krigstjänst referens några av de synpunkter, som vid en diskussion i Stockholm om Krigspatriotism, försvarsnihilism och kristendom framfördes av doktor Natanael Beskow.

Den engelska regeringens förslag till lagstiftning för arbetsfred kommer inom kort att undergå andra läsningen i parlamentet. Regeringens sätt att angripa problemet om tryggande av freden på arbetsmarknaden framgår i kortbet av artikeln Framtvingad fred — ingen fred.

Veckans novell, Andaktsstunder, är en liten barnstudie uttill för Tidevarvet av Eugénie Beskow-Heerberger.

Louise Wikström har med anledning av artikeln Slavkriget i nr 14 sånt Tidevarvet några reflektioner, Gandhi icke Lenin.

Husmodersföreningarnas årsmöte har i dagarna hållits i Stockholm under mycket livlig tillställning. Bland de frågor, som stodo uppförda på programmet märkas skolproblemet och frågan om användande av elektrisk kraft i hem och hushåll. Den förra årgångs närmast ord under Svart på vitt, till den senare torde Tidevarvet återkomma.

**Vi ändra
sorgklänningar
på dagen!**
Alltid det senaste.
Sorghattar och sorgslöjor.

Leja-Magasinet
Stockholm.

Åga vi våra egna själar?

Av Elin Wägners.

Propagandasträset.

Föreningen Frisinnade kvinnor i Stockholm förbereder en diskussion över pressen. Det är helt naturligt att erfarenheterna från de kommunala valen skapat ett behov att just nu ta upp ett sådant ämne till diskussion.

Tidningarna äro ofrånkomliga delar av vårt liv. Att leva utan tidning är som att leva utan fönster. Den förmedlar oss nyheter som vi måste veta samtidigt med en mängd, som vi kunnat leva förutan. Den ger oss god läsning i nästan oroväckande kvantiteter. Men vad som intresserar oss i denna artikel är pressen som verktyg för propagandan.

De få personer som kontrollera pressen, kontrollera meningarna i landet. De bestämma, vad folk skola få veta och icke få veta och hur de skola få veta det. På så sätt kringgår den demokratiska principen, landet må ha hur allmän lika och direkt rösträtt som helst. Den som dirigerar folksjälens dirigerar röstningen.

Det kan invändas att det är många olika intressen som kommande folksjälens hit eller dit och stycka den i partier. Här skall inte diskuteras huruvida åsiktskyltningarna äro så avgörande mellan de stora tidningarna här i landet. I varje fall är det säkert att de ha samma metod att framställa sina åsikter, nämligen propagandametoden.

En tidnings överlägsna ställning beror på att den regerar över många själar. Därför måste den göra sig populär och säga sina publika saker som den gärna hör, till i annat fall avvfaller den och förmer sig icke — så tro åtminstone journalisterna. Men det betyder att säga om och om igen ofta hörd saker, att föra den på låtta vägar, att ge den ett nyhetsstoff så sensationellt som möjligt men icke ställa den till ansvar för något annat än att ge svaret på andra läskrivare, om det prompt skall vara ett sådant.

Vidare skall den anse tonen och ta alla behövliga initiativ till valgröhet, politiska aktioner, till officiella hyllningar eller sparkar. Den skall medvetet eller omedvetet understöja den mänskliga bekvämligheten. Den sista europeiska krisen ger oss ett exempel på huru fullständigt den i sin genre nu till högsta fulländning uppträda världspressen lyckats låra publiken att vänta på och följa dess initiativ.

Utrikesministern i England konservativa regering, hr Chamberlain, har som bekant ställt vänskapförbund med Mussolini.

En följd av denna vänskap var den att Italien fick fria händer i Albanien, den på grund av sitt läge viktiga lilla balkanstaten vid Adriatiska havet. Mussolinis inflyttande gjorde sig gällande mot Albanien gränne, Jugoslavien och dess livsintressen på ett sätt, som hotade freden på Balkan och därmed freden i Europa. Det är inte många veckor sedan krig höll på att bryta ut precis på samma ställe där världskriget begynte år 1914. Varför reste sig inte den allmänna opinionen i de demokratiska länderna mot detta farliga mixtrande med världsfreden och begärde ingripande av Nationernas Förbund i enlighet med paktens 10de och 11te artiklar? Av lust till krig i och för sig? Knappast, men ingen upplyste allmänheten om lämpligheten av att resa sig och lägga in sitt veto, ingen propaganda sattes igång för ingripande. Och när propagandan inte rör sig, då sår heller inga opinionsyttringar. Det är den bittra sanningen.

Krisen i Albanien och den för tillfället avvärdiga krigsfaran kommer säkert att användas till propagandakändamål, ja har antagligen redan använts. Men endast för att genomdriva militära anslag. Varför propagandan alltid tas i tjänst för att förbereda krig, förkrossa pacifismen, förbereda Europas undergång och bolsjevikisk världarevolution, det är en fråga som bara leder över i en ny: varför låta folken ledas sig av samma eller lika sinnade ledare nu som förr 1914? Varför äro de bara hänsäliga för den mekaniska papper- och gramfonpropagandan men ej för världshändelserna egen världiga propaganda? Stundom blir det nödvändigt för ledarna att ställa propagandan i opposition mot människornas bekvämlighet och naturliga önskinningar för att leda dem ut till något de icke älska. Då räcker det inte med den dagliga propagandan genom pressen, då måste alla resurser brukas. I en amerikansk tidskrift, The world to-morrow, läses en redogörelse för hur krigspropagandan sprades i Amerika, som är delvis byggd på officiell statistik. Den är ofantligt upplysande om vad en propaganda kan bli då alla klutur sätts till. Den förklarar det märkliga omslaget från fredsstämningen i Amerika år 1915 till krigsfebern 1918. Redan vid krigsutbrottet bekräftar Englands propagandarbete för att skaffa sig en allierad i Amerika. Vad tysk propaganda kunde göra var ytterst obetydlig i jämförelse härmed. Så småningom blev det också så att tyskarna hjälpte den allierade propagandan genom torpederingen av Lusitania 1. ex.

Den amerikanska pressen fick från England varje vecka gratis översikter och kommentarer från kriget. Den matades med artiklar och intervjuer. Och varje amerikansk kritik mot ententen fick ögonblickligen ett påpassligt svar. En hel armé av diletteranter forstrades upp till skribenter. Man omvände med metodisk personlig påverkan alla inflytelserika eller nägot så när inflytelserika personligheter i Amerika. Den engelska propagandan hade i Amerika 500 ledare med 12 000 underanter. Men denna stora stah uppträdde aldrig offentligt utan arbetade genom amerikanska medborgare. När sedan målet var vunnit och Amerikas opinion var med på att gå ut i kriget för att skydda fred och demokrati, då övertogs propagandan av den amerikanska "Kommittén för Allmänhetens Upplysning". Denna började nu spela en väldig orkester på alla de instrument, varmed allmänheten kan påverkas. Somliga tycka om fakta. Man satte 30 framtändande historiker att skriva 30 populära böcker, där just det rätta historiska ljuset föll på de rätta platserna, där sanningarna klipptes av på rätt ställe och allt företogs som inte passade i schemat. Dessa spriddes i 75 miljoner exemplar. Andra vilja bara lyssna till 4-minuters anföranden. 75 000 talare släpptes loss över alla staterna och levererade 755 190 korta tal. På filmateljerna fabrikerades krigsbilder och författarna skrev krigsfilmer, konstnärerna ritade affischer. Det beräknades att krigspropagandan som yr-

— Hur många par linnelakan ännar du skaffa, till du skall gifva dej?
Det var faster Britta, som frågade och hennes bestånd min skvaltrade om att nu skulle hon minsann ta rätt på om jag ännade skänka ut släkten på något vis.
— Sex par blir väl räcka tycker jag. Utav bomull förtäts. Ett par till mej och ett par till honom och två par i tvättst. Och ändå blir det två par över för gäster, som vi troigen inte kan ta emot, eftersom vi ingen stans får att lägga dem.
— Jaa. Med världighet. Jag fick fjorton par linnelakan jag, när jag gifte mej, och sex par hade jag fört, så det blev tjugo. — Och dukar då, hur mycket har du tänkt skaffa dej i den vägen?
— Ja, det vet jag inte så noga. Räcker kapitelet till en fem, sex stycken, så kommer jag att känna mej rik.

Jag har dukar än, som jag inte behövt använda, men jag har ändå blivit tvungen ändå, för de börjar bli gäla på veckan.

Faster har varit gift i femton år snart. — Ni ännar väl ha två rum och kök, förstår jag. Vi satte upp till sex rum vill jag minnas.

Nu märkes det granneligen på faster, att hon tyckte att släkten var totalt skänd.

— Ja, blir det inte två rum, så äro vi nöjda med ett. Det går bra, om det är ett stort och trevligt kök till. Det finns många, som bor i ett rum utan kök, tillade jag, mindre för att trösta faster än mej själv, för jag ville att hon gärna ha två rum ändå. Se faster, sade jag till — inom mej var jag inte mild, för jag tyckte faster var hjärtlös och borde skänkas för sina gamla dukar i kistan eller åtminstone för att ta dem i ha-lin, så rådd till varken tjugo par linnelakan eller sex rum. Och vi lär inte få det, innan vi bli gråhåriga lägg, så vi tycka likovist att det är lite onödigt att vänta på det. Livet har blivit betydligt förskrämt, se faster.

Man kan leva mycket lycklig i våra dagar som nyttigt utan matsalsmöbel av ö. slängkastarmöbel av björk och herrrummöbel av mahogny.

Jag kunde inte låta bli att tänka på faster Britta, när jag härom dagen var och tillade på den utställning av små lägenheter och rumsinredningar, som för närvarande pågår ut på Krölebergens område här i Stockholm. Den skulle vara mycket nyttig att bese för alla sådana som fastst. Det var smilhem, inredde med minsta möjliga kostnad men praktiska, snäva och hemtrevliga små kutor, som gävo en hel del goda upplag.

Det är nu en gång så att vi får emot en fullständigt omvägande av inte bara hushållsmarknaden utan av hela vårt sätt att leva. För blir ju den unga flickan, som gifte sig, härskarsinnad över en hel stans av hushåll och tjänare eller åtminstone över en stadsdel med många rum, nu är hennes riket inskränkt till i de flesta fall två små kyffon och en kokvagn, en motor i fryskott. Fört kunde man bara se i engelska färsningar, nu går det bra i slängkäpp.

Det låter kanske hädligt i många kalla erfarna hushållers öron men i sanningen intresserar måkte man näppast sig, vad i all världens där går en fryskott här heldagen i en sådan där ynkelig liten lägenhet? Städningen kan då omöjligt ta lång tid, för där finns så litet att städa. Kokvagn är så liten, att hon näst alla skäp och födor och grejor utan några onödiga steg och varken utrymmer eller skänkar minns de flesta unga par medger något vidlytigt umgänge eller alltså faster. Skaffar hon sig inte ett arbete eller några intressen utom hemmet, så får hon gå och så dank fulla dagen, och det är väl ändå inte meningen att en stark, frisk smånkla ska göra. Undra sedan på om hon söker sig även andra dominer!

(Forts. å sid. 4.)

varom inte, nedbringa Edra livsmedelkostnader genom inköp i våra butiker

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

Äro Edra inkomster för stora?

TIDEVARVET

Utkommer varje helgfri lördag.
Stussplan 1, 2 tr., Stockholm.

REDAKTÖR:

Elin Wägnér.
Mottagningstid kl. 10—11.
Telefon Norr 48 42.

EXPEDITION:

Telefon Norr 202 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m. 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6.—, halår kr. 3.50.
Kvartal kr. 2.—, Lönnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

1 text 20 öre
per millimeter.
Textads eller särskilt begärd
plats 25 öre

Lilka Bloms Boktryckeri
STOCKHOLM 1927.

Tidevarvets
Rådfrågningsbyrå

för förlärd
Stussplan 1—3 II
torsdagar 9,30—10,30 f. m.

Mathilda Staël von Holstein

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Malmorgatagatan 3, Stockholm.
Telefon 244 88, Norr 244 19.

Familjerätt, Hyresrätten, Testamenten, Bouppteckningar, Förfrågningar från landoftern bevaras omgående.

EVA ANDÉN Advokatbyrå

Inneh. Eva Andén. Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulestg. 14. Tel. 73 78, Norr 183 56.
f. d. L. A. Västgatan.

SPECIALITET: Familjerätt och arvskäp.
Bouppteckningar och testamenten.
Förvaltningsuppgifter.
Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Norrlandsgatan 8—10, Stockholm.
Tel. 147 99, N. 101 50.

Doktor Inez Laurell

Sthlbgatan 9, Sthlm. Tel. 741 71.
Hemvårdsskollämnare.
Tid för mötningar beviljas per
telefon, helst 9,30—10 f. m.

Doktor Fahræus

Här- & Hudejukmediciner, Nervsjukdomar.
Karlskärn 48, Stockholm.
Mottagning och överenskommelse per
tel. 707 18, kl. 10,30—12.

Infört genom
Stockholms Tandläkareförbund.

Tandläkare GUSTAF HERULF

Hemgatan 5 A.
Mottagning efter överenskommelse.
Tel. 171 27.

Tandläkaren

Emma Andersson,
Stureplan 13, I (Dagens Ny-
heter's hus).
Tel. Norr 3 47.

Pennsändkor och Kläder samt flänsar
inneskodon av broderat och smalt tyg,
med låga klackar eller best. utan klackar,
utskärade av 50 Kr. Cent. Förh. för
Frs. Saker och tillverkade av Edv. Sjö-
ström A-Bol. Finnas och kan beställas i
Anna Ahlströms
MANUFABRIK O. KORTVARUAFABRIK
Götgatan 56, Stockholm — Tel. 50 31184

Så lätta skall lära dig att gå.

Skyttean-
slaget.

De sedvanliga gemensamma vö-
teringarna torsdagen efter påsk
ågar rum inom riksdagens bägge
kamrar. Bland andra anslagsfrå-
gor avjordes även statsbidraget
till Skytteförbundet. Det bevilja-
des, dock under ovanliga former.

Socialdemokraterna hade röstat
mot anslaget, högren för det. Bög-
sten beviljades, regeringens förslag
hade ingen utsikt till segra. De
fräisnade vörs utslagna. Hur gör
man då, när man är regeringspar-
ti och ger sig ut för att vara tung-
na på vägen? Man ger ut i kom-
munkä, där man tolkar en skri-
velse från Skytteförbundet över-
styrelse sålunda, att förbundet ej
änmunde begärra sig av det begärda
anslaget på 30,000 kr. till ungdoms-
skytteutövningen som var det rege-
randa partiet emot och på den
grund skulle flertalet av de fräis-
nade komma att rösta för anslaget
i sin helhet, d. v. s. med högren.

Gåtan ansåg man därvid löst och
äran räddad. Men en socialdemo-
kratisk interpellation till statsmi-
nistern ville ha klart besked. Var
Skytteförbundets försäkran att ej
uttaga det beviljade anslaget be-
stämde! Och i händelse Skytteför-
bundet kom att utkräva det högre
anslaget, skulle det då utbetalas?
Bäggre frågorna bevarades jakan-
de. Det sistaliga avgränsad ligger
sålunda hos överstyrelsen. Den re-
presentanter ville tyvärr ej utlova
något idelmod.

Så står saken. Och vad skall
svenka folket tänka. Regeringens
ställning var svår. Den kan ej va-
ra annat. Anslag till skyttar över
eller under 16 år, är det detta så
gång, kan man säga. Kan man inte
klara, hur svårt det ändå är att
vara "tungan på vägen". Det kan
möjligen gå utan maktställning.
Med maktställning är det ohäl-
bart.

Thufvesson's Blomsterhandel

GÖTGATAN 16
STOCKHOLM.
Förstklassig blomsterhandel
Telefoner Söder 336 08, 3489

Medelstak och Elektrisk
Hår- och Ansiktsbehandling

Bortt. av värtor, bruna fläckar, Ek-
torner med vildta strålar. Gen. här-
vikt borti med elektrolytbehandling
Manicure, Pedicure i damer o. herrar

Hilda Jonson

Götg. 16. Tel. N. 332 99, Stockholm

Fru Emma Holm

Manicure, Fotbehandling, Frost-
skador behandlas. Hygienisk so-
siktsbehandling med Massage,
Elektricitet, Violetta strålar och
Vibrier. Cremer o. m. till alla
Läkemedel o. m. Tel. Norr 225 89.

Massage för friska och sjuka.

SOL-, ELEKTRO- och Ljus-
Här, ansikts- och fotbehandling.
Manicure, Int. Smit, Bigr. Jarlg. 02
Tel. 197 86, Norr 303 66. Sönd. 10—3

Framtvingad fred —
ingen fred.

Mänsklighetens försök att byg-
ga upp hållbara former för en be-
sättande fred länderna emellan syn-
nas hittills trevande och svaga.
Även om det sista kriget på många
sätt verkat som en gränslinje,
framom vilken åtminstone tanken på
en möjlighet till fredliga uppgörel-
ser vunnit spridning, finnas ändå
alltför många drag av den gamla
uppfattningen i tidens nya
ansikte.

Det är istället på ett helt annat
område som fredsträvandena bli-
va så kraftiga att man nästan
skulle kunna kalla dem våldsam-
ma: på arbetsmarknaden. Sedan
de flesta länder fått pröva på
långvariga och förödande strider
mellan de båda makterna arbetare
och arbetsgivare, är det naturligt
att man måste söka en utväg att
bevara freden mellan de två slag-
en av produktionskraften som —
till ytterligare försvärande av
problemet — representeras av le-
vande och lidande människor. Men
det är underligt att se hur man
tänker sig att förverkliga det allt
starkare kravet på fredliga uppgörel-
ser. Försöken vittna om hjälplö-
shet inför svårigheterna. Hjälplö-
sheten måste till sitt stöd taga
yttre tvång och förtvång.

Som bekant villar i vårt land
frågan om lagstiftning för arbets-
fred tills vidare, sedan regerin-
gen förklarat sig inte ännu före-
slå ännu riksdagen riksdagen pro-
position i ännu.

I Norge har Stortinget i dagarna
påbörjat behandlingen av ett
lagförslag om obligatorisk skiljdo-
m i arbetstvister.

För den fascistiska arbetslag-
stiftningen, som tillämpas i Itali-
en med påföljd att såväl arbetsgi-
varens som arbetarens självständig-
het fullständigt förslutats, finnes
en redogörelse i nr 50 av Tidevar-
vet för 1928.

Det land där frågan för närvarande
är som mest brännande är Eng-
land. Sedan några veckor föreligger
någonlunda ett regerings-
förslag till lag om fackföreningar
som skall behandlas av parlamen-
tet.

Det förslag med vilket den engelska
regeringen avsett att trygga
arbetsfreden här tydligen är av
den valdiga strid under vilken
England i månader hade sitt ut-
skärande, kört. En dylik ka-
tastrof får inte upprepas. Och så
bygger man för fruktade stor-
mannas med lagbestämmelser, som
göras så fasta och ogenomträngli-
ga som möjligt.

Huvudpunkterna i lagförslaget
äro följande: Varje strejk, som
äro något annat än lösnande av
en tvist inom de strejkandes indu-
stri är olaglig, alltså även sympati-
strejker. Försök att tvinga re-
geringen, att skrämma samhället
eller någon väsentlig del därav,
samt varje ekonomiskt stödjande
av en strejk med sådant syfte är
sålunda straffbart. Övertredelse
av bestämmelserna straffas med
ända upp till två års fängelse.

Bevakning vid hus eller arbets-
platser är olaglig om den skräms-
beteckning, hindrar trafiken
eller hotar de fredliga förhål-
landena. Som "skräms" räknas
att framkalla farhågor för befolk-
ningen, att utbatta någon för löslut, för
ovilja, att lura eller förakt.

De summar en fackförening får
använda för politiska ändamål är
starkt begränsade till de resurser
föreningen förfogar över i form
av politiska förtä. Medlemmar
i denna enligt förslaget sända
in en viss summa för politiska änd-
amål till sin fackförening, istället
för att som hittills en viss av-
gift efter majoritetsbeslut inom
föreningen utan den enskilda med-
lemmens särskilda önskan uttagits
för dessa ändamål.

Personer anställda i det allmän-
na tjänst få organisera sig, men
endast i syfte att tillvarata sina
yrkesintressen. All politisk
verksamhet är förbjuden. För-
ningarna få bestä utelunda av
arbetare i det allmänna tjänst
och få ej ansluta sig till Arbete-
partiet eller fackföreningscentra-
len Trade Unions Congress.

Den första veckan av regerings-
förslaget har varit att förena de
olika riktningarna inom arbetar-
kretsen i ett fast motstånd. För-
tridarna för det politiska arbetet
sval som, där de rita fackföre-
ningsintressena, ledarna av fackföre-
ningar som så gott som aldrig
streckat likavill som kommuni-
sterna, vilka ha strejkt till sin prin-
cip ha ena. Det första steget
som tagits för att bekläma förslaget
är beslutet om sammankallande
av en konferens av fackföre-
ningsrepresentanter från hela lan-
det.

Från konservativt håll framhål-
les fördelen av att genom förslaget
generalstrejker och revolutionä-
ra strejker äro omöjliga, såvitt
som en lag kan åstadkomma
den. Varje försök till allmän
strejk är förbundet med personlig
strafk för den strejkande, i och med
att sådana strejker förklaras olag-
liga.

Den liberala parlamentsgruppen
har påpekat det oförnuftiga i re-
geringens handlingssätt att skilja
motsattningsarna inom indu-
strien från förhållandena bör-
jant antaga drägliga former. En av
liberalernas representanter har
dessutom påvisat orättvisan som

Äntligen ur
världen.

Herrar Lindbergs och Öhmans
rikshänska motiver om utred-
ning i syfte att begränsa gift i kvin-
nas rätt att innehava statstjänst
fick i lördags sitt avgörande i
riksdagen. Efter en tämligen lång
och het debatt avsågs ändan kün-
naren utan votering bägge mo-
tivationerna.

Vi vilja inte upprepa de argu-
ment för och emot den begärda
utredningen vilka förekommo under
debatten. De äro redan ofta
hörda och väl kända av Tidevar-
vets läsare. Kamrarnas kvinnliga
ledamöter ansågo ej heller att många
ord borde spillas på denna re-
dan grundligt genomskutade
fråga. Fri Agda Gustaf utlade
endast i ett kort anförande bifall
till utskottets avslagsyrkande.
Med henne instämde öberende av
partiför de övriga kvinnliga riks-
dagsledamöterna.

Den kraftiga majoritet med vilken
andra kamrarna i år avslag
motionerna till skilnad mot de
par, tre röster, som i fjol fallde
förslaget visar dock att striderna
om denna brännande fråga fört ut-
vecklingen i rätt riktning. Frågan
bör nu vara så grundligt genom-
tröskad och riksdagens mening så
klart dokumenterad, att den bör få
anses avgjord även för framtiden.
Tre år å ränd ha försöken att finna
en utväg ur arbetsolösheten ge-
nom att mota bort de gifta kvin-
nornas misslyckande, detta bör
vara tillfredsställande även för de energiska
motionärerna.

Utän tvivel får utvecklingen av
denna fråga skrivas som en seger
för kvinnorna. De äro förvisso
inte bortskämda i detta avseende
och det är ibland svårare att be-
hålla och försvara en redan tagen
ställning än att gå till anfall mot
en ny. Men det duger aldrig att
slå sig till ro med en vinnan
seger. Den här frågan är ur värld-
ensken, vi hoppas nämligen, var lugn
för att reaktionen sätter in sina
krafter på ett annat håll. Och då
gäller det att möta dem där!

ligger där att en sympatilookout
är tillåten medan en sympatistrejk
är förbjuden.

Som representant för arbetar-
partiet har Mao Donald förklarat
att förslaget är det farligaste ut-
tryck för klassiskri som hittills
förekommit. Det försvårar att
lugnt och skligt tankeutbyte om
de avärligheter, som kan äro ena
om finnas inom industriens ar-
betsförhållanden.

Fredsförslagens första resultat
är sålunda att ytterligare fram-
kalla och skärpa striden mellan de
två parter, som det avser att med-
la emellan. En annan värd måste
tydigen beträddas än den ensidigt
förbjudande. Det återstår att se
vilka vidare följder det engelska
förslaget kan medföra.

C. H.

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA

BANK

Soliditets Bank, Grund. 1845

Kontor i Stockholm:

REGERINGSGATAN 18.

Norrlandsgatan 3, Humlegårdsgatan 7, Horns-
gatan 66 A, Stussplan 1—3, Kungsgatan 60.

HELPENSIONEN

Herrsätra Skola,

Carlberg, Söderlille, mottager ett begränsat antal elever på flickskolan alla städer. Avgångsbetyg från kl. VIII medför Normalkompetens. Individuell undervisning inom ramen av skolans kursplan. Praktiskt arbete i uppträdande syfte.

ANNA SUNDBIN. Tel. Söderlille 232.

Kliniken för Sjukgymnastik och Massage

REGERINGSGATAN 13, 2 tr., his., N. 198 18, N. 101 42

Endast legitimerad sjukgymnast. Kostnadsfri rådgång. KLINIKPRIS.
Rådgång: vard. 11,30—12, Tis. & Fred. 7,15—7,45 em. LEG. LÄKARE.
Gymnastikdirektör T. Sneckenström. ÄVEN PRIVAT MOTTAGNING.

Har ni märkt

att vanlig toalettvätska ej för-
må görer. Ej by bytt och
frisch? — Börja i dag med
den underbara, skönhets-
älskande

Schell Padium-tvål

Skönhets- och
hygieniskt tvål
Själva tvål
Själva tvål

Vill ni ha kontrollen
P. H. Fly. Dr. Schell, Stockholm

CARL HEDMAN

SNICKARE

Linnégatan 50

Tel. G. 24 42. Rindst. 06 17.

Alla slag av små enkla som finska
Snickarier, Renoveringar, Repara-
tioner utföras till moderata priser.

Kristi kärlek vägrar krigstjänst.

Det är naturligtvis riktigt, att den allmänna värnplikten tillför vår armé en kvantitativt starkare värmkraft, men tvång kan icke skapa offervilja och kamplust. Plikten att mot personlig offergivelse göra krigstjänst har också i vårt land som bekant pressat fram undantagslagar för dem som av religiösa eller etiska skäl icke anse sig kunna vara med om att öva sig i vapens bruk. I Danmark har likaså på allra sista tiden känsan av detta tryck blivit olidligt. Där ha representanter för det danska rättsförbundet i folkettingen framlagt ett förslag till lag om anställdhet av en folkomröstning om den allmänna värnplikts avskaffande.

Även inom en del militaristiska kretsar tycks man på senare tiden kommit till insikt om att ett enbart fasthållande vid den allmänna värnplikten knappast gagnar oss de egna intressena. Atminstone skulle man vilja i denna riktning tolka ett uttalande av en aktiv officer på den diskussion, som förra tisdagen anordnats av Förbundet för Kristet Samhällsliv. Denne var övertygad om att den allmänna värnplikten skulle kunna avskaffas och tillräckligt försvarsberedskap ändå uppehållas genom de moderna tekniska uppfinningarna. Därigenom skulle man dock hava beträtt frivillighetens väg.

Den ovannämnda diskussionen hade i främsta rummet anordnats för att giva den akademiska ungdomen, den ungdom som är först bestämd att bli ledare och lärare, tillfälle att dryfta det stora problemet. Ännu hade formuläret: Krigspatriotism, försvarsnihilism och kristendom. Det var varken rätt eller rimligt att begära, att en diskussion som denna skulle kunna besvara spörsmålet: var står vår manliga akademiska ungdom i denna fråga. Det skjedde den ej heller men den blev ändå, om vi så får säga, ett av de många spår, som måste tagas för att luckra upp jordmånen för en ny anda inom vårt folk.

Oss synes det mest värdefulla av kvällens inlägg vara doktor Beskow's klara och vackra inledningsanförande, i vilket han utvecklade

en kristet pacifistisk syn på försvarsproblemet.

Utgångspunkten för en diskussion i denna fråga, sade bland annat doktor Beskow, är först och främst att man erkänner att här finns ett verkligt problem för den kristne, ett problem, som ständigt är nytt. Att endast anföra ett eller flera bibelord som passa vare sig för den nytestamentliga pacifisten eller för den gammaltestamentliga chauvinisten är alltså för logiskt enkelt. Det gäller för den kristne att ställa sig inför världssituationen nu och inför den kristna församlingens uppgift i denna situation. Vad är kriget nu?

En riktning finns, som anser, att den kristne, även om det kännes tungt och svårt, ej får undandra sig plikten, att om det gäller med vapen i hand försvara sitt land. Det är alla ingens chauvinism som pläderas från detta läger, vilket i dr Manfred Björkvist har en av sina främsta representanter.

Än annan meningsriktning ser i det nuvarande världslaget en tid med hart när oändliga möjligheter till inbördes internationellt samarbete och tjänande. Men alltså detta goda är på väg att vändas i ont och sluta i en katastrof, större än världen någonsin bevitnat. Nation står mot nation i syfte att ödelägga. Då menas vi som ansluta oss till denna meningsriktning att den kristne inför en dylik situation måste bryta med den trängre solidariteten med folk och nation och sträcka sig ut till mänskligheten. Ty den kristna församlingen och gemenskapen är en starkare och vidare enhet än nationen. Och vi måste därför taga avstånd från det system, som vi avse innebär en förnekelse av Kristus.

Man må kalla denna ståndpunkt nihilistisk; i själva verket är den det icke. Nihilismen är en rent negativ ståndpunkt; att vägra av egoistiska motiv, av feghet, slöhet eller likgiltighet för fosterlandet. Men vår ståndpunkt är i alla högsta grad positiv. Den innebär tro på andliga makter såsom starkare och mera bärande än världet. Dess förspråkarna vilja giva något åt mänskligheten, vilja tjäna den i kärlek, offra något, ej bara säga nej. De sträva för att få till stånd positivt arbete för landets väl, en internationell hjälpfond och hjälpkär m. m.

Tusentals exempel finnas på denna offervilja. Man behöver endast peka på kvävarnas hållning under världskriget. Det positiva är en ny vilja bland folken, en ny fosterlandskärlek, som vill ställa det egna folket främst i ledet bland dem som kämpa för rätt och rättfärdighet. Ett folk som visar sin tjänarevilja mot andra folk har byggt kring sig ett säkrare värn än aldrig så starka murar kunna vara.

Det enda, som berättigar till vägrarståndpunkten är en ren och stark vilja att sitta i den tjänande och ledande kärleken som en positiv kraft i det internationella livet.

R.

Andaktsstunder.

En barnstudie av Eugénie Beskow/Heerberger.

Det var bra kallt om vintern i den lilla landskyrkan. — En var till lite kluvnare än ens fäder, tyckte bländarna. Den stora värmeledningen kunde man spara. De suto med tjocka stickströjor under rockarna, och gumorna svepte in sig i sina stora sjalar, ända upp under armarna. I prästgårdsbänken låg en stor färdskämsfält, som kyrkvaktaren bar ned från prästgården var söndagsmorgon, och prästfrun satt påskädd som äkte hon i stödet. Prästen var det synd om. Han kunde inte stå i påls eller ytterrock framför altaret på predikstolen, fick nöja sig med att ta en skinnvässt under prästrocken.

Andrädiken stod som en rök ur munnen på en. Från hela raderna folk kom den bönande. — Det är människans anda, prästens lilla flicka, den syns bara sitta där på källan. En sön ande som Gud höste in i Adam, när han skapade honom. Fast den är inte detsamma som den Heliga Anden.

Prästens lilla flicka satt på hon var förfärligt stor nu, när hon satt med i den lilla kyrkan mitt ibland alla de riktigt stora människorna. Småbarnen finga minns inte gå med till kyrkan om vintern.

Spökballedad.

För Tidevarvet av Eva Årads.

Vi fick liv, och vi kinkade, väzte och gick

på vårt döds slingriga gränd.

Mycket fullt, mycket skönt, mycket

påmjeligt fick

vi att bära och se på. En fiendes

blick

dröp sitt hat, en kärlek blev länd.

Och vi levde och se oss ej om.

Stopp. Jag är Döden. Kom bara.

Kom.

Och så forslas vi bort i vår yttersta

blund

genom gatornas utsmält i bil

till begravningsplatsens dödfulla

lund.

Men vi spöka väl fram mdngen

oändligt stund

för att draga ett kollektiskt smil

mot vår fiendes skrickstela drog:

Darna och röda. Det är jag. Jag.

Jag.

Men så mildt som en blomdrott på vi

igen

inför den som oss en gång höll kär,

och vi stå som visdon av skön

ängelen,

när vi ljumligt och nekt nogga in vår

ödn

i allt tonernas väljandshår,

och vi te, och en lårda står drull:

Död är jag ej, ty i dig är jag till,

Men när fiende följer, och den vi

höll

ryckes bort liksom alla oss känt,

och de stoppas som vi i sin teriga

gräv.

Ingen finns som i drömmen ett

spökligt oss gav.

allt är glömt som om ingenting hänt.

Stoft är kroppen, som gudalik var.

»Sjelen? För själen mer värld leas

kvar?»

Står Ni mycket?

Ni har då säkert känt trötthet i fötter och ben — en oälskhet, som avhjälps med Kifas fullstöttd, modell *Der Sam Hyppinette*. Upptraps dagl. 1-6 e. m. Tel. N. 286.

KIFA

31 Regeringsgatan 31

För unga flickor,

som uppsatt till högre flickskola eller realskola, erbjuder *Etisk-pedagogiska Institutet* i Uppsala utbildning, dels för hem och familj samt sociala uppgifter, dels för kindergärnen. Ämnen: psykologi och uppfostringslära, samhällslära, barnavård, hälso- och sjukvård, matlagning, sömnad. För den sociala linjen dessutom konstlära, konstteori, inredning, klädesmod, vävning, världslitteratur och engelska (språk och litteratur). Kindergärnen, som dessutom har söj, modellering, måleri, måleri och praktik i kindergärnen, ger fullständig och grundlig utbildning i sitt fack med kompetens att förestå kindergärnen.

Besöksföreläsningar och program på begär gratis och franko, adr. Etisk-pedagogiska Institutet, Uppsala.

Statens skolköksseminarium och hushållsskola.

Ansködnings till nästa läars kursen skola vara inlämnade: Till Lärarinnekursen före den 20 Maj; Husmoderskursen före den 6 Juni. Kursen för ekonomiföreståndarinnor vid större anstalter före den 10 Juni. Kursen för utbildande av hemföreståndarinnor före den 6 Juni. Vidare meddelar förest. fröken I. Schager, Riddaregatan 10, alla vardagar mellan 11 och 13.30, Tel. 75068.

Först hade hon tigit sig till att gå med i julstolen, och sedan tigde hon sig till att anse en söndag. Hon var ju så stor nu som hon kunde läsa med i psalmboken, och den smula kylan gjorde henne då rakt i smyg. Och hon höjde hon på predikan. Inte hela försäls — det kunde väl inte ens en fullvuxen människa stå med, tänkte hon, så orimligt lång som den var — men ganska mycket av den. Och hon var mycket nog med att uppföra sig riktigt passande. Hon lutade sig framåt i bänken, höll andan och knäppte ihop händerna. Precis samtidigt som var, steg upp när hon slog upp, satte sig när hon satte sig. När hon mor Anna-Lisa, som makat sig in i i prästgårdsfästen, suckade, drog även hon. Birgit, en djup och sorgsam suck. När hon sneglade på folket, som satt närmast i bänkarna, vred hon knappast på huvudet, inte heller när hon knäppte ihop händerna i kronan eller adderade siffrorna på nummerboken. Hon visste allt hur hon skulle uppföra sig passande.

Prästen, det var hennes far det. Hon var allt en smula stolt över att han, sitt Gud, var den förnämligaste i hela kyrkan. Förnämligast hade kyrkvaktaren och kyrkvårdarna. Ja till och med än kloackerna, som spelade på den stora orgeln så brukande, så hela kyrkan blev full där. När han kom skridande genom sakristadörrarna, som kyrkvaktaren slagit upp för honom, med den vida, svarta, stora kyrkan framme vid altaret sade med hög och högljudd röst: Helig, helig, helig är Herren Gud allsmäktig! — hörd hon nog på vart ord, för hon tyckte det lät så vackert. Upp på predikstolen sade han också ord, fast inte med så högljudd röst som vid altaret.

Gudstjänsten gjorde man för att hedra Gud, alldeles som israeliterna hedrade Gud med att offra kalvar och lamm. Det var allt bra, tänkte hon, att man inte längre måste hedra honom på israeliternas sätt. Det var för resten besynnerligt, att när man tänkte — G u d, så visste man inte vad man tänkte, men när man tänkte — J e s u s, så visste man Jesus. — Hon hade hört sig en så vacker psalm — »Herran är min herde» — och när hon läste den, såg hon Jesus gå på den gröna ängen. Men somligt i psalmen var liett konstigt. — Varför skulle det vara så roligt, att ens bilgare flödade över? När hon höllde så mycket mjölk i sitt glas, så den rann över, så blev mor rätt förgädd. — Men om man stod på ängen så man fick blicka, så gjorde det inget inget om det rann över. Så särskilt trängde var det väl inte heller att smörjas i huvudet med olja. Hon för sin del skulle njäja sig med att gå med Jesus på den gröna ängen. — Det om kapp och stay och didduksängs dal var väl bara för trötta och gamla människor —

Birgit sneglade på mor Anna-Lisa. Mor Annas Lisa satt och bländade och surrade som en varandra. Detta hördde väl strängt taget inte till kyrkobrukten, men eftersom mor Anna-Lisa gjorde så, så var det väl inte alldeles förkastligt. Efter en hastig blick på mor började Birgit bli förestigligt snurra med sina små tummar. I detsamma hördde hon hur far-prästen så — Gud är alltid redo, är du redo min älskade? — Och sedan sade han amen. Mor Anna-Lisa och Birgit knäppte händerna och bländade sig bländande när i bänken. Och sedan dånade orgelpjelet åter fram över deras huvuden.

Det var verkligen ganska roligt att gå i kyrkan.

Öka Matlusten
och starka krafterna med IDOZAN. Bland de bästa smakerna. Hög kvalitet. Står ut i skåpet. På 100 gram.
IDOZAN A IDOZAN B
smak pepparrot Kina-IDOZAN
smakligt stärkande.

OTTOMANER

direkt att tillverkaren, utan mellanhänder. Måssön & Ringe, Drottningstg. 83 & 84. Förmåliga avbetalningsvillkor

BLÅRÅVAR och Skogsmårdar

i stort urval till billigaste priser.

CARL E. LINDGREN

Birger Jarlsngatan 5.

För ingen är fördelen

av
Kapitalsamlingsräkning
större än för
den självförsörjande kvinnan
Regår tabell och närmare upplysningar från vilket som helst av våra kontor.
SVENSKA HANDELSBANKEN.

MOT

MAL

KROKS PETROLEUM & OLJE A.B.

Elin Wägner:

CREDO

Ny roman,

medföljer som bilaga detta nummer till alla Tidevarvets prenumeranter.

Nyttillträdande prenumeranter från 1 april erhålla kostnadsfritt distills utkomna nummer av bilagan.

Står Ni mycket?

Ni har då säkert känt trötthet i fötter och ben — en oälskhet, som avhjälps med Kifas fullstöttd, modell *Der Sam Hyppinette*. Upptraps dagl. 1-6 e. m. Tel. N. 286.

KIFA

31 Regeringsgatan 31

Sjukvårds- och Förbandsartiklar

Kirurgiska Gummivaror, Bandager alla slag. Elektriska Hjälpapparater, Induktionsapparater, Åderöppningsstrumpor, Bräckband, Ryggbjälkar, Grusseschorettor och Girdler, Bettskallare, Lungskyddare, Skållskannor, Ljgdyner, Danbinder, Barnavårdsartiklar alla slag m. m. Bestik eller tillverk oss. Illustrerade kataloger gratis.

Magasin Special

Vesterlångsgatan 98 (Inngång i Pasengen) Birger Jarlsngatan 9 STOCKHOLM

(Vänd.)

Allt på mod till missionshuset var inget vidare högtidligt, för det fick man följa med utan om eller men, om det så var mitt i snällkalla vintern. Där var inte kallt som i kyrkan, men ganska varmt, så man såg inte människornas anda där, och även på annat sätt var där olika mot i kyrkan. Där fanns inte altare, ingen predikstol, ingen brudande orgel, och människorna suto tätt högt på bänkarna. De som predikade i missionshuset kallades predikanten. Ibland var det en som hette Olsson, ibland en som hette Andersson, och en gång var det en som hette Lundbom, och med honom var det något alldeles särskilt. Han var en väckelsepredikant, så de Otillia i prästgården. Otillia gav ingen tydlig förklaring på det konstiga ordet, men människor tyckte nog mycket om att höra väckelsepredikanten, tänkte Birgit, för när prästgårdsfolket kom in i missionshuset, var där redan proppfullt i varenda bänk. Prästgårdsfolket hade ingen egen bänk här, men fru Selander, som bodde i ett litet rum innanför salen och kokade kaffe åt predikanten, satte ut stolar bakom alla bänkraderna, och där satt man riktigt trevligt och hörde på sångerna och väntade på predikanten. Och så började han.

Birgit lutade sig litet åt sidan för att kunna se predikanten, men hon kunde inte se honom för alla ryggarnas skull. Han talade med en lugn och bullande röst, och rätt som det var slog han handen i bordet, som om han var önd.

Birgit tyckte sig första varför han kallades väckelsepredikant. Och hon satte sig knäpp, så att han inte skulle komma in som sov, om han fick syn på henne, och ryknade pannan i ansträngning att första det han sade.

— Kan du se predikanten? viskade mor.

— Nej, viskade Birgit tillbaka, utan att ana vilka förfärliga följder detta nej skulle dra med sig.

— Stig upp på bordet! viskade mor. Det stod ett lomt bord i hörnet bakom deras stolar. Birgit stirrade förfärad på det. — Aldrig kunde det vara mors mening att hon skulle bära sig så opassande åt och stiga upp på bordet.

Jag tror nog jag kan som hon lite fram, viskade hon och lufade huvudet åt vänster och höger, fast den grå ryggvägen fram för henne var oöverblicklig.

— Nej, du kan inte se honom, avgjorde mor. — Hon reste sig resolut och lyfte upp henne på bordet, litet otälig över hennes tecken.

Där stod hon nu, Alla i hela missionshuset kunde se henne, om de vände på sig. Predikanten kunde se henne. — Hon var ohjälpligt utskämd för hela sitt återstående liv. Hon snyste till i förtvivlan. Ett par pojkar i närmaste bänken vände sig om och tittade på henne, knuffade varandra i sidan och skrattade. — Hon kunde inte längre hålla tillbaka tårarna, de kommo strömmande utifrån ögonkammarna, allt i hela världen gjorde henne detsamma nu. Något värre än detta skulle aldrig kunna hända henne. — Hon som var en stor flicka och visste hur man skulle uppföra sig passande, hon stod och grät på ett bord i missionshuset.

Av predikanten Lundbom såg hon ingenting genom tårarnas dimma, och hon brydde sig inte längre om att höra efter vad han sade, väntade bara tvärs genom dämnet av många ord på det förlösande amen. Efter en ömändighet av tid kom det verkligen till slut, och då sången i det samma brustade löst genom salen, hukade hon sig ned och gled så omärkligt som möjligt ner från bordet.

En stund därefter satt hon inne i fru Selanders rum, där kaffebrödet stod dukat för predikanten, skollärens och prästgårdsskollet. Man hörde hur människorna vandrade ut ur missionssalen. Ingen såg på Birgits förträngda ögon. Inte ens predikanten Lundbom. Kunde det vara möjligt, att han inte hade märkt att hon hade stått på bordet? Hon vågade en forsande blick på hans skäggiga ansikte, drog en suck av lättnad och bet i en pepparkaka, som fru Selander lagt bredvid hennes kaffekopp. Hennes livsmot började åter stiga ett litet grand i höjden.

Men när de stora nästa gång gingo till missionshuset, gånade hon sig under till de gått. Hon ämnade aldrig mera gå med till missionshuset.

Äga vi våra egna själar?

(Forts. fr. sid. 1)

Ke i allt sysselsatte 150,000 män och kvinnor. Därtill kommo alla frivilliga, som sedan de själva upphetsats togo det för en helig plikt att sprida hatet och fanatism vidare.

I kraftmätningen mellan krigspropagandan och fredspropagandan blevo pacifisterna ohjälpligt efter. Kanske kan man förtroendefullt släppa ut en sanning att konkurrera mot en lögn. Men en sanning har det svårt i tävlan med 1,000 lögnen.

Dessa siffror äro ganska kusliga. Resultatet av detta arbete är också kusligt. Underligt av allt är att presidenten Wilson av allt är att preparerat folk väntade sig avslutning till Nationernas Förbund.

Finns det något som kan ersätta propagandan?

Här erbjuder sig osökt en jämförelse med uppfostrans just nu brännande problem. Det är ju egentligen samma våld som sker med den vuxne individen som med barnet då han propas med färdiglagade åsikter, med av andra tuggat vetande, med sympati- och antipatier som känts av andra. Han har det, så strängt stackarn under propagandans färla, att han inte får någon tid över att begrunda och bedöma händelserna ut från sin egen erfarenhetsvärld och i enlighet med sina egna inre förutsättningar. Lika litet i livet som i skolan kan den arma människan tänka själv. Det skall då vara, om hon med ansträngning bryter sig ut ur tvånget, ur suggestionen och sätter sig till motvår mot propagandan, undersöker den, avslöjar den?

Mot propagandan finnes ingen annan hjälp än att folk börja bruka sina hjärnor. Det behövs många kostliga ting: klart omdöme, skeptisk blick, misstro mot det tryckta ordet i och för sig samt andlig kraft nog att undersöka och fördjupa sig. Slutligen mod att se obehagliga saker i ansiktet. Ho kan säga att han har räddat allt detta i livets mångahanda?

Denna artikel började med att nämna om Frisinnade Kvinnors kommande diskussion över pressen. Denna förening kan nog inte i och för sig göra något åt pressen. Men den kan vara ett laboratorium, där meningar kallas oberoende av pressen och slipas mot pressens meningar.

I det land där det överallt finnes fullt av grupper som diskutera sig fram till självständiga åsikter där, men ingen annan stans, är propagandan maktlös och folket herre över sin egen själ.

**Glöm ej
Spångbergs Blommor**
12 Birger Jarlsgatan *12

Hostol bröstkaramell
finnes överallt
Sockerbageri-Aktiebolaget, Stockholm.

Johnsons Pappershandel

välsorterad,

rekommenderas!

Strandvägen 7 A.

Svart på vitt.

Vi behöva ett nytt bildnings- och fostringsmål.

Egentligen skulle det vara onödigt att särskilt trycka på vikten av mödrarnas intress för skolfrågor. Men det är nu en gång så underligt, att de flesta mödrar hysa ett ganska ringa intresse för hur man styr och ställer för deras barn. Man ser därför med tillfredsställelse att Husbodsföreningens kongress, som i dagarna varit samlad i Stockholm, starkt betonat vikten av att husmödrarna nogra gånger med vad som speciellt i dessa dagar sker på detta område.

Kongressen antog en resolution rörande den föreliggande skolpropositionen. Resolutionen var av följande lydelse.

Med anslutning till principen om en gemensam bottenfakta för de dock framhålla att då en säker uppfattning om den för vårt land lämpligaste allmänna skolenskoletyper givits ej kan vinnas utan praktik erfarenhet bör det av en så stark opinion uppburna förslaget om en 4-årig bottenfakta icke undertryckas, utan en grundlig prövning jämväl av denna typ företagas. Allvarigt övervägande bör ägas frågan om möjligheten att låta på examensväg, särskilt beträffande realskolan. Den 8-klassiga flickskolan med normalskolekompetens — en utprovad och såsom synnerligen god befunden skoltyp — bör icke tillbehållas utan en liknande typ även införas i gosskolorna. Fullt likställighet i ekonomiskt händelse mellan goss- och flickskolor bör åstadkommas dels därigenom att de privata flickskolorna erhålla tillräckliga bidrag för kostnaderna nedbringande dels därigenom att nya stats- eller kommunala löroverk för flickor skapas.

Den blivande skolorganisationen måste grunda sig på ett starkt hänsynstagande till barnens fysiska och psykiska krafter under olika utvecklingsstadiet. All förläring av den nuvarande skoliden fram till realskole- och studentexamen är däremot svarande examensfria skolformer bör med hänsyn till dess press på familjen i såväl ekonomiska som andra avseenden undvikas. En genomgripande revidering av skolans bildnings- och fostringsmål och i samband därmed av förhållanden och läroämnen bör ofördrögligen ingångsläggas.

Goda bostäder åt alla.

Vid den kooperativa bostadskongressen, som hölls i Stockholm under påsken behandlades bland annat den för kooperativa bostadsproduktion ytterst viktiga frågan om sekundärkreditens ordnande. Sedan frågan diskuterats, och kraven på resp. 75 och 90 proc. kredit ställts emot varandra, antog kongressen ett av riket Sven Wallander framlagt förslag till resolution.

I resolutionen förekommo följande krav:

»Den permanenta sekundärkrediten från statens sida till sådana byggnadsföretagare, som bygga icke i spekulationssyfte utan för att tillfredsställa behovet av sunda och goda bostäder, överlämnas till lägenhetsinnehavarna för självkostnadspris, måste med det snaraste ordnas. Sekundärkreditfrågan är hela den kooperativa byggnadsrörelsens kärnpunkt.

Denna sekundärkredit måste ordnas under sådana former, att de icke tillskynda låntagarna onödiga omkostnader vid kreditens beviljande och den måste ges upp till 90 proc. av byggnadsvärdet. Erfarenheten ger vid handen, att sådan kredit, lämnad åt verkligt kooperativa företag, innebär ingen eller mycket ringa risk från de långivande myndigheternas sida. Men den ger grundval för skapandet av de många sunda och goda hemmen — ett mål som det borde vara angeläget för alla medborgare att sträva efter och samverka till.

Kongressen hyser därför den förhoppningen, att statskammaren allvarligen beakta dessa synpunkter och sträva efter att redan vid nästa riksdags sessionella lösa frågan om den permanenta sekundärkrediten efter ovan angivna huvudgrunder.

Svenskt patent.
För efterfrågningar varnas.

Extra inkomst — hemarbete

genom att i hemmet utföra stickarbeten för egen eller vår räkning på vår patenterade stickmaskin ARE — specialmodell.

Säljes även med S. K. F. kullager. Levereras till svenska statliga institutioner.

Överbetalas icke rätstickningsapparat med borta alla de ni kan erhålla en bättre och billigare, näml. Are-Standard, till endast kr. 125,—, vilken kan kompletteras med randapparat för övrig stickning. Nyhet: Are långstickmaskin. Nummerna världsbekända symaskiner med kullager. Begär prospekt.

NORDISKA TEXTILKOMPANIET

Vasagatan 15-17, STOCKHOLM.

Gandhi icke Lenin.

I nr 15 av Tidevarvet förekommer en artikel, av allt att döma utgången av Elin Wagners, jag skulle vilja säga, hjärna och hjärta. "Slavkriget" hette den och handlade om nutidens stora strider på alla områden, allas krig mot alla. Det är dess slutord, som kraftigt tilltalat mig och vilka borde spridas över världen, lysa med eldskrift så att alla måste se och begrunda dem och lära sig handla i överensstämmelse med dem. Det omnämnes ett exempel på försök till kvinnlig samverkan mellan öster- och västerland, som fortsattes: "Men ska detta bli mer än en from önskan bara, måste på jorden resa sig andliga makter, som leda världsuppgörelsen på andra vägar än de hårda och sluga herrarna i Tredje Internationalen tänka sig. Gandhi, icke Lenin måste sätta sin stämpel på den."

Detta är en tanke som icke får dö eller förklara öhörd.

Men vad betyder det och hur skall detta kunna ske? Ju mer mänskligheten som helhet blivit alltmer materialistisk, intellektuell och kollektivistisk, dess mera har vi glömt det etiska, det andliga, och att "samballets framtid icke ytterst beror på organisationernas större eller mindre fulländning, utan av individernas rent mänskliga värde."

Att följa "Lenin" betyder fortsatt materialism, förtryck, massverkan och vart detta leder borde nu stå klart för en oförvillad hjärna, som vill se. Förverkligandet av "Gandhis" anda måste bestå i individens höjande, måste bli en etisk rörelse.

I sitt arbete "Kulturens degeneration och regeneration" säger den kände missionären och läkaren Albert Schweitzer, att den enda väg som finns ur den allmänna degenerationen är att vi alla och envar "som enskilda individer tillkämpa oss en högre grad av personlig medvetenhet och självständighet, samt på nytt övertaga den funktion, som blott individen förmår fullgöra: skapandet av andligt etiska tankar och idéer. Endast om detta sker hos de många kunna vi räddas."

Genomet de nu härskande, som stöda sig på pressen, propagandan, organisationerna och sina makt- och föreningsresurser måste vi sätta idéernas väg från mänskliga till mänskliga. "Vårt enda vapen är tankarnas innebärande sanningsmakt, och själarnas egenkap att reagera inför det äkta och sanna. Överbäpnad — i enlighet med andens primitiva stridsätt — måste denna idéernas stridskara möta sina motståndare, vilka komma — liksom Goliath mot David — i tidsmakernas väldiga rustning."

Tanken är en skapande kraft, låt oss alla som tro på den arbeta för att "Gandhis lära" blir den segrande.

Louise Wikström.

Mötesplatsen.

Nässjö—Solbergakretsen av Frisinnade Kvinnor avhöll sitt första årsmöte i Nässjö den 28 mars, varvid till ordförande omvaldes majorskan Anna De Maré Svenssen, Geddviksholm och till vice ordförande sekreterare och korresponderande medlem fru Ingeborg Rosén, Nässjö.

Efter årsmötet höll landshövdingsskan Ellen Hagen ett intressant och med stor uppmärksamhet hört föredrag över ämnet: "Bannbrytande kvinnor i Sverige".

Kristianstads Frisinnade Kvinnors Diskussionsklubb hade den 21 april ordinarie klubbaffan, varvid diskuterades den av hr Berg m. fl. i första kammaren väckt motionen om att rusdrycker icke må utminuteras till dem som icke fyllt 25 år. Klubben sympatiserar med det i motionen framställda kravet på höjd ålder (25 år) för rätt till innehav av motbok.

Vidare tog klubben del av hr Lindbergs och Öhmans motioner, avseende begränsning av gift kvinnans innehav av statstjänst och vidhåller klubben sin i denna fråga förut uttalade mening.

Klubben tog även del av hr Nothns och Slanders motion med förslag till lag om ändrad lydelse av 18 kap. 13 § i strafflagen samt hr Spångbergs m. fl. motion angående utredning om under vilka villkor företagande av abort må vara tillåtet. En lång och ingående diskussion följde och hävdades i stort sett samma ståndpunkt som fröken Hesselgren inlagit.

Vera Figner: Nacht über Russland. Malik Verlag, Berlin. Mk. 3.50.

**Gynna
Tidevarvets
Annonsörer!**

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.

Fruksalt-Samarin renar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från ondska smulor, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.

Fruksalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruksalt-Samarin**. Pris pr. fl. kr. 2.50 säljes i apotek, hos Drogh- och Färghandlare m. fl.

Cederroths Tein. Fabr., Stockholm

Olga Elmdahl
Modemagasin
Kungsgatan 53. Tel. 108 51
STOCKHOLM.